

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quid per Iezabelem significetur hoc loco cum dicitur, Permittis mulierem Iezabel, quæ se dicit propheten, docere, & seducere seruos meos, fornicari, & manducare de Idolothytis. Sectio. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

D. Greg.

tractans D. Gregorius lib. 7. Moralium cap. 8. obseruat non dictum esse, *sumens*, sed *mutabunt*, & palam esse duplicem esse fortitudinem, vnam impiorum, quæ deponenda est, & mutanda: aliam, iustorum, quæ est inchoanda, & assumenda.

Thren. 3. 15.
Mundanus
abstinthio
ebrius.

*An non, inquit, etiam reprobi fortes sunt, qui ad presentis vite concupiscentiam tot laboribus currunt? Vnde bene per Hierem. in Threnorum 3. Ex humani generis voce dicitur, inebriauit me abstinthio, etenim ebrius, quid patitur, nescit; abstinthio ergo ebrius est, qui præ amore presentis seculi a sensu rationis alienus, dum quicquid pro mundo sustinet, leue putat, laboris amaritudinem, quam tolerat, ignorat. Commendatur igitur huic Angelo, vt veram conetur habere fortitudinem, & instar aurichalci, laboribus quasi igne & tusionibus ad auri perueniat splendorem, nec zelum deponat, quo in delinquentes pro ratione officij debet animaduertere. Quod verò attinet ad flammantes oculos, eodem docet Rupertus spectare, vbi enim Christus in passionis fornace aurichalcum per gloriâ sui corporis euasit, in cælum ascendit, & inde quasi flammis oculis in terram aspiciens, misit septiformem spiritum, quo non solum Apostolos, sed etiam Apostolorum imitatores inflammat, & fortes, ac bono zelo feruentes efficit. Tertia est Ioachimi, qui vult commendari huic Episcopo vitam contemplatiuam in oculis, actiuam in pedibus. Etenim oculi tanquam flamma ignis manifestè contemplationem expriment, quæ non solum per cognitionem lucere, sed per charitatem etiam ardere debet: sed quoniam quandiu in hac mortali vita agimus, necesse est interdum ad operationem descendere, mox subiungitur: *pedes eius similes aurichalco*, oculorum enim libertas in statione est, pedum in motione: quia tamen actiua non eo modo, quo contemplatiua perspicua est, & lucida, propterea oculi flammei dicuntur, pedes aurichalco similes, est enim aurichalcum minus lucidum quam ignis. Quarta ratio asseri potest per oculos similes flammæ ignis commendari Episcopis cognitionem eorum, quæ in suo Episcopatu geruntur, & in gubernando vigilantiam cum charitate coniunctam: per pedes verò similes aurichalco indefessam in rectis moribus constituendis sollicitudinem, quæ sunt duæ partes Prælatorum potissima, & in Thyatirensi Episcopo id temporis, quo morum disciplina per luxum, & libidinem disfluebat, per necessaria. Quam etiam ob causam mystica illa Ezechielis animalia, quæ optimi cuiusque Episcopi imaginem per typum referebant, quorum fit mentio Ezechielis 1. oculos habebant flammantes, pedes vituli, id est, rotundos, curaque flexibilia in omnem partem, quia nimirum debet Prælati paratissimus esse ad exequendum quicquid flammantibus vigilantia oculis, vel constituendum, vel restituendum senserit.*

Rupertus.

Ioachim.

Vita actiua
& contem-
platiua.

Prælati vigi-
lantia, & so-
licitudo.

Ezech. 1.

Quid per Iezabelem significetur hoc loco cum dicitur,

Apoc. 2. 10.

Permittis mulierem Iezabel, quæ se dicit prophetem, docere, & seducere seruos meos, fornicari, & manducare de idolothytis.

S E C T I O. II.

LAVDATIONE de morte præmissa conqueritur Dominus de Thyatira Angelo, quod permittat mulierem Iezabelem, quæ se prophetem mentiebatur, docere, fideles seducere, fornicari, & manducare de idolothytis: comminaturque se missurum eam in lectum, eosque, qui mæchantur cum ea acerrimè puniendum, filiosque eius interfectorum, nisi penitentiam egi-

rint. Igitur, vt planum fiat, quid per Iezabelem, hoc loco accipiendum sit, illud est necessarium praemittendum, Iezabelem vxorem fuisse Achab regis Israel impiissimam, & proiecta audacia feminam, vt est perspicuum ex 3. Regum 19. & 21. & Iosepho lib. 8. antiquitatum cap. 13. fuit ea filia Ierhabaal regis Tyri, ac Sidonis, ex quo factum est, vt gentis suae superstitiones, & impietatem retinens, templum Deo Tyri, quem Baal appellabant, extruxerit, sacerdotibus Baal quamplurimos, falsosque prophetas constituerit, qui suo Deo ministrarent, vitam lutum eadem impietate, ac superstitione imbuerit, Heliam prophetam sanctissimum quod ipsius impietatem ferre non posset, falsoque Baal prophetas occidisset, persecuta fuerit, vitam, vincamque Naboth nobili, & probi viro per summam crudelitatem, & iniustitiam eripuerit, denique multa alia indigna, ac nefaria ad miserit. Quorum omnium Deus meritas poenas tandem depolcens, eius rei conficiendam curam commisit Iehu, qui Achab in regno successit, cuius rei conficiendam praecipit, vbi a canibus sila cerata, sicut praedictum fuerat ab Helia 3. Reg. 21. non solum suae impietatis memoriam, sed diuinae etiam seueritatis exemplum posteris reliquit. Quo fit vt cum Iezabel impiissima fuerit, & audacissima femina, iure optimo similium feminarum, omniumque turpitudinis, & impietatis, Symbolum esse possit.

Supplicium
improbiorum
vni respici-
scant 3. Reg.
19. & 20.
Ioseph.

Iezabel vs
impietatis,
sic etiam di-
uina seueri-
tatis exem-
plum & sym-
bolum
3. Reg. 21. 2.

III.

Primum igitur non desunt, qui hanc feminam existiment vxorem fuisse huius Episcopi, Iezabelem nomine appellatam, aut certe ita dictam, quod Iezabelle illam alteram, cuius paulo ante meminimus, scelerem improbitate referret: quam opinionem referunt Richardus de sancto Vict. Lyranus, & Hugo Cardinalis. Secundò Beda, Rupertus, & Primasius, conijciunt mulierem aliquam in ea Ecclesia eiusmodi scelerum, & errorum artificem, ac magistram. Tertio Epiphanius libro 2. aduersus haereses: Haeresi 31. existimat per Iezabelem intelligendas esse quasdam feminas, quae Thyatira insurrexerunt, prophetae spiritum sibi arrogantes, Priscillam nimirum, Maximillam, & Quintillam, quae tamen etsi post Ioannis obitum extiterunt, eas tamen Ioannes prophético spiritu futuras praesenserit, & fugiendas denunciari. Quarto Areth. vult sermonem adhuc esse de Nicolaitis, qui propter libidinem, & impietatem Iezabelis nomine exprimitur. Postremo D. Augustinus, seu Ticomus, Beda, Primasius, Rupertus, Ioachimus, & alij, praeter suam illam de certa aliqua femina coniecturam, affirmant Iezabelis nomine intelligendos esse haereticos effeminatos, & libidini seruientes, qui propterea mulieris nomine censeantur: eiusmodi enim nomen merentur libidinosi homines & luxu dediti: vnde etiam quod Homericum Iliados 7. Ocheides, non enim Achae, quod Maro imitatus dixit, O verè Phrygiae, neque enim Phryges ito per alta dyndima. Et paulo post linite arma viris, & cedite ferro. Sed vt ad nostra veniamus, eo etiam nomine significantur in literis huiusmodi, Esaiæ 6. Dabo pueros principes eorum, & effeminati (alias mulieres) dominabuntur eis. Et eodem cap. pro eo quod est, eleuatae sunt filiae Sion, & ambulauerunt ex cuncto colle, & nucibus oculorum ibant, & pedibus suis composuere gradum, incedebant, decalabit Dominus verticem filiorum Sion, &c. Quo loco in vniuersum non solum faminae Hebraeorum, sed etiam viri effeminati intelligendi sunt. Idem habet Nahum 3. Ecce populus tuus quasi mulieres ante. E contra viri appellantur, qui fortes ac strenui sunt in omnibus se praebent. Vnde David ad Abner ait 1. Reg. 16. Nunquid non viri es? Praecipue vero ij qui luxum alpeñatur, & virtutem colunt, quo sensu potest accipi illud Psalmi primi: Ecce vir qui non abist, &c. Hanc feminarum & virorum acceptionem mystice expressam fuisse in facto illo Pharaonis cum obstetri-

Rich. de S.
141.
Lyranus.
Hug Card.
Beda Rup.
Primas.
Epiph.
Arethas.
D. Aug. 103.
Ticom.
Beda.
Primas.
Rupert.
Ioachim.
Homer.
Libri huiusmodi,
& effeminati
u summa,
non viri.
Maro.
Esai. 6. 4.
Nahum 3.
13
David.
1. Reg. 16.
Psalmi 1. 1.

cibus Aegyptiis praecepit, ut Hebraearum mulierum mares filios occiderent, feminas tantum releverent Exodi primo, existimavit. Origenes, homilia 2. super Exordam, ubi inter alia: *Cum videris, inquit homines in deliciis vivere, & libidini servire, scias in pharaem Aegypti, id est Dæmonem, feminas reservare: si vero aliquem videas amare continentiam, luxuriam fugere, & virtutem colere, iustum intelligas quasi virum necare cupere Pharaonem: odientem eiusmodi Pharaos, vivere eos in Aegypto non sinit, inde est quod in hoc mundo servus Dei despectus habentur, quia odit huiusmodi mares Pharaos, qui feminas tantum amat.* Atque hæc postrema Iezabelis expositio nobis magis probatur, cum sit communior, & consuetudini Joannis in hoc opere congruentior: sic enim scribens ad Angelum Pergami, per tenentes doctrinam Balaam Nicolaitas intellexit: ut consequens videatur sicut eploco Balaam, ita etiam hic Iezabelem mysticè, ac per typum accepisse.

IIII Quod verò attinet ad fornicationem, de quo crimine Iezabel in simularur, duplicem communiter intelligunt hoc loco interpretes, cuius Iezabel magistra fuerit, unam communem, alteram mysticam, quæ est peccatum quod æcunque lethale sed præcipuè hæresis, & idololatria: reperiri enim etiam hoc fornicationis genus perpicuum est ex sacris literis, veluti Hieremiz 3. *Fornicata est cum a maioribus mul-
tis Et iterum mæcata est cum lapide, & cum ligno.* Et Psalm. 72. *Perdidisti omnes, qui fornicantur abs te.* Et Ezechielis 16. *Exposuisti fornicationem tuam omni transcuranti, fecisti tibi imagines masculinæ, & fornicata es in eis.* Denique Exodi 34. *Ne in eas pactum cum hominibus illarum regionum, nec cum fornicati fuerint cum Dijs suis, & adoraverint simulacra eorum, vocet te quisquam.* Ratiõ vero est, quia Deus per fidem spirituale quoddam cum quavis anima matrimonium contrahit, iuxta illud Osee 2. *Sponsabo te mihi in fide, ex quo efficitur, ut qui fidem, aut eius confessionem deserit, non fornicationem modo simplicem, sed adulterium admissit, quam rationem multis persequitur D. Hieronymus, Hieremiz. capite 3. Ezechielis 16. & Nahum 3.*

Hæresis & Idololatria, fornicatio. Hier. 3. 1. Psal. 72. 27. Ezech. 6. 15. Exod. 34. 15. Anima per fidem sponsa Dei, per hæresim adultera. Osee 2. 19. D. Hieronymus

Quid significet illa comminatio.

Ecce ego mittam eam in lectum.

SECTIO III.

IEZABELI illi mysticæ, quam pauld ante explicavimus, comminatur Dominus, eam scilicet, quia non vult poenitentiam agere, missurum esse in lectum: quæ comminatio, quia nonnihil habet obscuritatis, pauld explicatius tradenda est. Pro cuius rei explanatione, supponendum est, lectum in sacris literis, & in bonam, & in malam partem accipi solere. In bonam quidem Canticoꝝ 7. *Lectum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israël, propter timores nocturnos, ubi lectus eum pro multis alijs, tam præcipuè pro quietâ sanctorum conversatione sumitur, quemadmodum interpretatur Beda, ad eam verò quietem conservandam, Opus, inquit, est, ut Christi milites enses habeant super femur suum, motum videlicet carnalium voluptatum spurcandis verbis, & fornicatione comprimendo, propter timores nocturnos, id est, ne eos insidie tentatoris antiqui, si securos inermesque repererint, stragant.* In malam autem Psalm. 6. *Lavabo per singulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum meum rigabo.* In quem locum D. Augustinus, *Lectus, inquit, est voluptas corporis, & omnis delectatio secularis, quam delectationem lacrymis lauat, qui se*

Cant. 7. Beda Lectus quietas sanctorum conversatio. Psalm. 6. 7. D. August.